

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem mener, at han er nødt til denne Digression; men jeg tror dog, at der ikke foreligger anden Nødvendighed for det ærede Medlem end den at holde sig til Sagen, og Bestemmelsen deraf paahviler Formanden.

Sable: Ja, jeg skal jo ganske vist indrømme, at det var mig noget paafaldende, da den høitærede Formand satte den anden Lov under Forhandling før den første, hvor Retskrebsene ere omtalte; men jeg kan jo forstaa, at den høitærede Formand har haft sine Grunde til at gaa den Vej, og jeg høier mig for den høitærede Formand. — Der er en Grundsaetning i den nuværende Retspleie, som netop fører til at gaa fra den ene Instants til den anden, og det er den Grundsaetning, at, hvad der ikke findes i Alterne, kan ikke have nogen Indflydelse paa Dommen. — Jeg vil ikke sige det latinske Udtryk, som hører hertil. Ærede Medlemmer maa altsaa tænke paa, at, hvad der ikke af Parternes Sagsførere er bragt frem under den og den Instants, kommer ikke til Doms. Nu kan jo imidlertid i den Tid, der ligger mellem Afslutningen af det forudgaaende Stridt og selve Domfældelsen, et vigtigt Moment komme frem, hvorved man ligefrem fristes til at gaa til en anden Domstol med Dommen for at faae en anden Kjendelse. Det er et vigtigt Moment, som man maa tage i Betragtning, især da jeg gjør gjældende, at man kunde spare sig mange Udgifter ved at gjøre de enkelte Domstole saa selvstændige som mulig. Jeg vil da sige, at med Hensyn til den civile Retspleie vilde jeg foretrække — det er aldeles nødvendigt for mig at nævne Retskrebsenes Ordning — at blive ved de nuværende Underretter, men adskille Domsmagten fra Politimagten, ophæve Diktretene og holde sig til de gamle Herreder, de gamle Retter og til, hvad der derefter bliver nødvendigt, Byretterne, Stadsretterne. Lad dem faae en saa stor Indflydelse paa Sagerne Afgjørelse som mulig. Jeg havde ikke Noget imod at søge gennemført den Løste, at der ogsaa kunde paakaldes Nævninger i civile Sager; det er idetmindste for min Betragtning det Rigtige. Naar man nu derimod vilde anføre et Exempel som det, vi nylig have hørt om den irske Folkerepresentant Parnell, hvor jo Nævningerne ikke kunde blive enige — det er iøvrigt ganske vist ikke nogen civil Sag — vil jeg sige, at der dog nok vilde kunne findes andre Retsformer, hvorved man kunde sikkre sig derimod; man maa jo altid i politisk henseende lide tage Lidenhederne med i Betragtning, dem kan man ikke fjerne under store Sammenstød. Naar Samfundet i Almindelighed lider under saadanne Tilstande, maa man ogsaa komme til at lide paa andre Punkter, og dette joæller ikke min Betragtning om det Rigtige i ogsaa at faae Nævninger indført paa dette Omraade.

Jeg fraraader paa det Bestemteste at gaa til at oprette flere Retskrebs end dem, der ere, een for Sjælland og een for Væerne, jeg anser det for aldeles overflødig at faae flere, men naar der gives Retterne en større og fyldigere Domsmagt, og der gjøres den rette Indskrænkning med Hensyn til at appellere en Sag, saaledes at man kan opnaa at faae en Sag kasseret og viist tilbage til den samme Ret, haaber jeg ikke, at Overretterne ville faae saa meget at bestille, og heller ikke, at Høietretet skal blive saa overlæstet, som den er nu. — At Offentlighed og Mundtlighed skal indføres i Overensstemmelse med Grundloven, er jo en ganske simpel Forbring, og naar det ærede Medlem for Odense Amts Iste Valgkreds (Koch) talte om, at dette jo var indført ved Høietretet, vil jeg sige, at det jo ikke alene er indført ved Høietretet, men ogsaa ved Politiretterne og Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn, saa at Indførelsen deraf ikke vil volde nogen Vanskelighed. Derimod er det jo et af de mest sørgelige Billeder af Retsvæsenet her i Danmark, at en Mand bliver lukket inde med en Retsbetjent indenfor Stranken, medens de to udnævnte Retsvidner sidde uden at sige et eneste Ord, og uden at det øvrige Land nogenfinde har hørt, at de have gjort nogen Mening gjældende. — Jeg skylder at nævne som en Fortjeneste ved denne Sags Behandling, at det ærede Medlem for Præstø Amts 3die Valgkreds (Leth) igaar gjorde sig den Uleilighed at fremsætte for os, hvorledes Fremgangsmaaden vilde blive, hvis dette Lovforslag blev til Lov, og at vise os alle de Stridt, man maatte foretage for at komme til sin Ret i dette Tilfælde, og jeg takker ham ogsaa, fordi han henlede Opmærksomheden paa, hvilke Farer man da kunde udsætte sig for. — Ikke mindre maa jeg som den, der ikke er retslærd, paaføjnne de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 4de Valgkreds (Hold.) Det gjorde os godt at høre en Sagsfører udtale en saadan Opfattelse som den, han gjorde gjældende. Det fremgik nemlig deraf, at det var ham magtpaaliggende, at Parterne kom til deres Ret, og at han saae, at dette ikke lod sig gjøre i tilstrækkeligt Omfang efter den nuværende Retsordning; derfor ansaa han det for en Fornødenhed, at vi kom et Skridt videre paa denne Vej. — Naaget jeg nok kunde have haft Lust til at gaa ind paa flere af Enkeltighederne, skal jeg dog slutte her, men jeg vil ikke give Afkald paa, hvis Forhandlingen skulde trække videre frem, da at tage Ordet oftere.

Alberti: Da den høitærede Justitsminister fremsatte denne Række af Lovforslag, hvis Drøftelse vi nu have begyndt, sagde han, at med disse Forslag vilde Grundlovens Forbringinger til Retspleiens Omdannelse være oplyste. I denne Henseende giver jeg den høitærede Minister Ret,